

Modell för klimatberäkning av transporter

Tomas Wisell, 2023-11-09

Syfte och mål

- Beräkna godstransporters utsläpp av klimatgaser
- Underlätta klimatkrav för upphandlande myndigheter
- En bedömningsgrund för tilldelning av anbud

Klimatavtryck

- Hela transportens klimatutsläpp i fossila kg CO₂e
- Livscykelperspektivet av bränslet är inkluderat:
  - Bränsleanvändningen under transport "tank to wheel"
  - Framtagande av bränslet "well to tank"
  - Produktion av fordon
  - Byggande av infrastruktur
  - Avfallshantering av ovanstående

Metod

- Baseras på uppgifter som leverantörer själv lägger in i anbudet, i kombination med inbyggda uppgifter om bränslen i modellen
- Modellen bör i efterhand kunna visa att skillnader i leverantörers klimatutsläpp speglar de faktiska skillnader i klimatutsläpp som sker under utförandet
- Verktuget och modellen är levande och bör uppdateras regelbundet då bränsleinformation förändras

Verktyg

Leverantören ingångsparametrar

- Totala bränslemängder uppdelat per givna bränsletyper (m³, kg, kWh)
- Möjlighet att lägga till egendefinierat bränsle
- Möjlighet att själv ange bioandelen i fordonsgas

Fordonens aktiviteter anges i separata poster, kallat *transportarbeten*, som leverantören själv definierar. Varje transportarbete tilldelas en identitet (1, 2, 3..), och för varje transportarbete anges följande information av leverantören:

- Mängd av vara i aktuellt transportarbete (ton, kubikmeter, styck)
- Andel av transportsträcka som avser aktuellt transportarbete (%)*
- Transportsträcka totalt (km/år)
- (Antal leveransadresser)
- (Registreringsnummer för de fordon som används inom aktuellt transportarbete)

* Eftersom flera olika uppdrag kan blandas i samma transport

Modell

Modellen innehåller

- 11 olika bränsletyper
- Energiinnehåll per bränsle (MJ/mängd)
- Emissionsfaktorer per bränsle (kg fossila CO₂e/MJ), "well to wheel"

Tillsammans med leverantörens angivna information beräknas utsläppet:

m³ bränsle

* MJ/m³

* kg CO₂e/MJ

/ km

/ ton

= kg CO₂e / ton-km

Brister i metod och modell

- Korrekt information om rutterna är inte säkra ens av leverantören innan transporterna är utförda
- Svårt att granska sanningshalten i leverantörens angivna information, eftersom planer kan ändras och olika bränslen kan användas i samma fordon
- Modellen måste testas i fallstudier för att användbarheten ska kunna utvärderas
- Inte självklart hur klimatutsläppet ska uttryckas och jämföras med varandra; alternativa uttryckssätt: /ton-km; /m³-km; /styck-km; totalt eller /km
- Uppgifter om bränslen, bioandelar, emissionsfaktorer etc. är komplicerat och föränderligt. *Reduktionsplikten*- dvs. det politiska kravet att minska klimatavtrycket från bränsleprodukterna bensin och diesel, ändras över tid.

Två versioner av verktyget

